

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 12.535
Tarih: 16.04.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 16/04/2021 14:20
Sayı: E-120.10-
0809904

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de siyasi iktidarın hak ve özgürlüklere yönelik baskılarının özellikle 2016 OHAL rejiminden sonra ivme kazanmasıyla birlikte insan hakları ihlallerinin bütün boyutlarıyla giderek artması, uluslararası sözleşmeler, Anayasa ve yasaları tanımayan politika, söylem ve uygulamalara başvurulması ve yeni ihlallere yol açacak, halkı ve muhalefeti dışlayan hukuk dışı ve keyfî yasa ve yöntemlerle yeni hak ihlallerine sebep olunması, Türkiye’nin evrensel insan haklarına uyumunu sağlamak ve başvuruları incelemekle görevli İnsan Hakları İnceleme Komisyonu’nun işlerliğini yitirmesi ve başvurulara karşı yanılsız, yetersiz ve ilgisiz yaklaşması yeni bir insan hakları komisyonun kurulmasını gerekli kılmıştır. Bu sebeplerle Türkiye’de artan insan hakları ihlallerinin çok boyutlu bir biçimde tespiti ile komisyonun önerileri doğrultusunda bütüncül politikalar izlenmesi ve hukuki tedbirler alınması amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

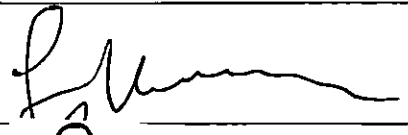
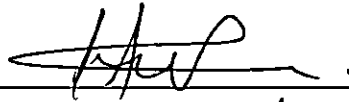
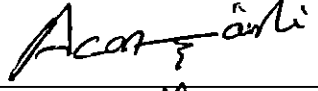
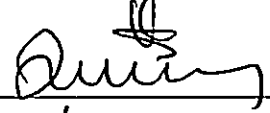
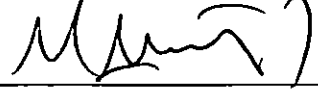
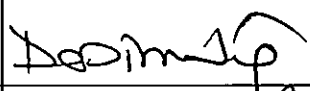
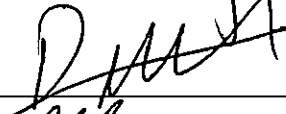
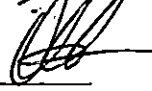
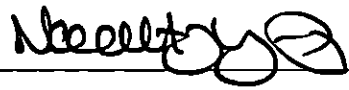
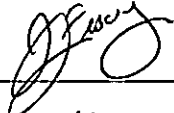
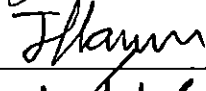
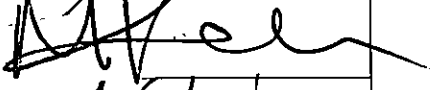
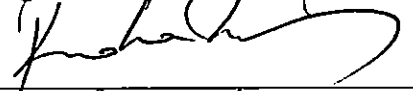
Türkiye siyasi iktidarın politikalarıyla özellikle 2016'dan sonra giderek otoriterleşen, demokrasinin işletilmediği, toplumsal muhalefetin ve Kürt siyasetçilerin hukuk dışı yöntemlerle baskılandığı, hak ve özgürlüklere yönelik keyfi kısıtlamaların uygulandığı, uluslararası sözleşmelerin, Anayasa ve yasaların askıya alındığı, planlı olarak hukuk dışılığın meşrulaştırıldığı, kadınları erkek şiddetinden koruyacak mekanizmaların etkin işletilmediği gibi kadınların önemli kazanımlarına yönelik politik saldırıların gerçekleştirildiği bir formda yapılanarak tek adam rejimiyle yönetilmektedir. Bunun sonucu olarak ülke bir bütün olarak çöküntüye uğramış; kadın cinayetleri, iş cinayetleri, nefret saldırıları, ayrımcılık, faili meçhul saldırılar, şüpheli asker ölümleri, intiharlar, gözaltında kayıplar ve işkence hat safhaya ulaşmıştır.

Geçtiğimiz hafta yayımlanan İnsan Hakları Derneği 2020 yılı Marmara Bölgesi Hak İhlalleri Raporuna göre; 2020 yılında sadece Marmara Bölgesinde yaşam hakkına yönelik saldırılarda 844 kişi yaşamını yitirmiş, 358 kişi yaralanmıştır. Bunlardan 78 kadın cinayeti, 31 şüpheli kadın ölümü, 40 kadın iş cinayeti, 4 intihar, 8 mahpus ölümü, 4 şüpheli asker ölümü, 685 iş cinayeti, 2 kişi nefret saldırılarında, 3 kişi güvenlik güçleri tarafından ve 2 kişi faili meçhul şeklinde gerçekleşmiştir. 15 kayıp vakası bildirilmiş, 2232 kişi işkence ve kötü muameleye maruz kalmış, 3786 kişi gözaltına alınmış, 35 kişi ırkçı saldırıya uğramış, 43 kişi kaçırılarak ya da tehditle ajanlığa zorlanmış, 271 kişinin adil yargılanma hakkı ihlal edilmiş, 149'u yabancı 303 kadın seks işçiliğine zorlanmış, 1'i İzmir' olmak üzere 4 kişi açlık grevlerinde yaşamını yitirmiş, 658 ihlal ile mültecilere yönelik yaşamın her alanında ihlal bildirilmiş, 2280 kişi yoksulluk, işsizlik, açlık, barınma hakkı, sağlık ve eğitimde yaşanan sorunlar vb. nedeniyle İHD'ye başvuruda bulunmuştur. Hapishanelerde; 2142'si sağlık, 1181'i işkence ve kötü muamele, 1422'si iletişim hakları/tecrit, 496 infazda ayrımcı kararlara maruz kalınması sebebiyle toplam 5369 ihlal bildirmiştir.

Kişi özgürlüğü ve güvenliği, ifade özgürlüğü, toplanma ve gösteri özgürlüğü ve örgütlenme özgürlüğüne ilişkin hak ihlalleri de oldukça yaygın gerçekleştirilmiştir. 2020 yılı, muhalif her türlü söylem ve eylemin yasak ve cezalara konu edildiği bir yıl olmuştur. Savaş karşıtlığı ve barış savunuculuğunun cezalandırılmasının yanı sıra pandemi sürecine dair sağlık yada ekonomik kriz konulu iktidarın açıklamalarıyla çelişen açıklama ve paylaşımlar dahi soruşturma ve ceza baskısına maruz kalmıştır.

Basın özgürlüğüne yönelik hak ihlallerinde ise 196 gazeteci hakkında yalnızca gazetecilik faaliyetleri ve ifade özgürlüklerini kullanmaları dolayısıyla dava açılmıştır. Sağlık ve yaşam hakkı bağlamında Pandemi sürecinde tartışılan '7242 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da yapılan son değişiklikle infazda ayrımcılık uygulamalarının güçlendirilmesi, muhaliflere uygulanan düşman hukukunda ısrarı ve pervasızlığı gözler önüne sermiştir. 2020 yılında Avukat Ebru Tımtık, Mustafa Koçak, Helin Bölek, İbrahim Gökçek'in yaşamını yitirdiği ölüm orucu ve açlık grevleri adil yargılanma hakkı, tecrit ve hak gaspları ise halen gündemdeki yerini korumaktadır. Tecride kaşı başlatılan açlık grevi halen devam etmektedir. Ayrıca mültecilere yönelik ciddi hak ihlalleri, sömürü ve ayrımcılık mevcuttur. Çoğunlukla ucuz iş gücü olarak görülen ve güvencesiz, insani olmayan koşullarda çalıştırılan mülteciler nefret saldırıları, ayrımcılık ve geri gönderilme tehdidi altında yaşamaktadırlar.

Bu bağlamda; Türkiye'de yaşanan insan hakları ihlallerinin tüm boyutlarıyla bütünlükçü politikalarla ele alınması, ilgili her bir devlet biriminin insan hakları perspektifiyle hareket etmesinin sağlanması ve hak ihlallerine karşı önleyici denetim mekanizmalarının ve hukuki tedbirlerin alınması için bir Meclis Araştırma Komisyonu'nun kurulması elzemdir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	SEVİN GÖKÇUN	MUŞ	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	SİDİK TAŞ	SİİRT	
5	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
6	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
7	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
8	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
9	MURAT SARISAÇ	VAN	
10	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
11	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
12	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
14	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
15	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
16	OYA ERSOY	İSTANBUL	
17	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
18	MEHMET MUSTA TIRYAKI	BATMAN	
19	RIDVAN TURAN	MERSİN	
20	SAİT DEDE	HAKKARİ	